

แนวทางการยกระดับคุณภาพการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจ: สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

Guidelines for Upgrading the Quality of Academic Affairs Administration toward Excellence Based on the Principles of Trust: Current and Desired Conditions and Needs

พรสุดา กรดสัน¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิศา สืบบุญธรรม คล้ายจำแสง² รองศาสตราจารย์ ดร.สุทิเทพ ศิริพิพัฒน์กุล³
Pornsuda Krodan¹ Asst. Prof. Dr. Wanwisa Suebnusorn Klaijumlang² Assoc. Prof. Dr. Sutitthep Siripattanakul³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนสีกัน (วัดมณีนานท์อุปถัมภ์) และโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา โดยกำหนดตามตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนทั้งหมด 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (แบบตอบสนอง) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ 0.975 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.985 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ได้ถึงความปรารถนาดี ($\bar{X} = 3.480$, S.D. = 0.816) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.290$, S.D. = 0.880) คือ ด้านความรู้สึกรู้ว่าพึงพาได้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้สึกรู้ถึงความเปิดเผยจริงใจ ($\bar{X} = 4.429$, S.D. = 0.764) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความสามารถ ($\bar{X} = 4.389$, S.D. = 0.795) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ พบว่า ด้านที่มีดัชนีความจำเป็นสูงสุด คือ ด้านความรู้สึกรู้ว่าพึงพาได้ ($PNI_{Modified} = 0.339$) รองลงมา คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความสามารถ ($PNI_{Modified} = 0.305$) และ ด้านที่มีดัชนีความจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการรับรู้ได้ถึงความปรารถนาดี ($PNI_{Modified} = 0.269$) และลำดับความสำคัญของข้อบ่งชี้งานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนานบนหลักความไว้วางใจ โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาหลักสูตร

คำสำคัญ: แนวทางยกระดับคุณภาพ การบริหารวิชาการ ความไว้วางใจ

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3}Master of Education Program in Educational Administration Kasetsart University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3}Course teacher in Master Education Program in Educational Administration Kasetsart University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: พรสุดา กรดสัน, pornsuda.kro@ku.th

รับเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567 แก้ไข 13 มิถุนายน 2567 ตอรับ 15 มิถุนายน 2567

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ พบว่า มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจที่มีค่าความถี่สูงสุดเท่ากัน 2 แนวทาง คือ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างแรงจูงใจ และอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิชาการ และ (2) ผู้บริหารสถานศึกษารับฟัง ยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการโดยปราศจากอคติ

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate the current and desired conditions and needs of academic affairs administration based on the principles of trust, and study guidelines for upgrading the quality of academic affairs administration based on the principle of trust. The sample group for this study consisted of government teachers affiliated with Donmuang Taharnargardbumrung School, Seekan (Wattananunupathum) School, and Donmuang Chatuchinda School. The sample size of 162 individuals was determined using the table of Krejcie and Morgan (1970) and selected through simple random sampling. The tool used for data collection was a 5-level rating scale (dual response) questionnaire with an IOC consistency index between 0.60 – 1.00. The questionnaire demonstrated acceptable reliability for the current conditions with a Cronbach's alpha of 0.975, and also for the desirable conditions with a Cronbach's alpha of 0.985. The data were analyzed and presented in various forms including frequency distribution, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$).

The research findings indicated that

1. The current conditions of academic affairs administration in terms of overall trust was at a moderate level. When considering specific aspects, the highest average score was in the perception of good intentions ($\bar{X} = 3.480$, S.D. = 0.816), while the lowest average score ($\bar{X} = 3.290$, S.D. = 0.880) was in the feeling of dependence. The desired conditions of academic affairs administration in terms of trust was at a high level overall. When considering specific aspects, the highest average score was in the feeling of experiencing genuine openness ($\bar{X} = 4.429$, S.D. = 0.764), while the lowest average score was in confidence in abilities ($\bar{X} = 4.389$, S.D. = 0.795). The analysis of the necessary requirements for academic affairs administration based on trust reveals that the aspect with the highest priority needs index is the feeling of dependence ($PNI_{Modified} = 0.339$). Following that was confidence in abilities ($PNI_{Modified} = 0.305$), while the aspect with the lowest priority needs index was the perception of good intentions ($PNI_{Modified} = 0.269$). The prioritized importance and sequence of the academic work framework that school administrators needed to develop based on trust, as indicated by respondents with the highest ranking, placed curriculum development as the top priority (Rank 1). In the context of guidelines development for academic affairs administration based on trust, there was consensus among respondents on development strategies.

2. The two strategies with the highest frequency were as follows: (1) School administrators should enhance motivation and facilitate the development of academic work, and (2) School administrators should listen, accept feedback, and consider suggestions for academic development without bias.

Keywords: Guidelines for Upgrading the Quality, Academic Affairs Administration, Trust

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) แต่การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนไปอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [สกศ], 2560, หน้า 1 – 18)

ในการปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา และเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาเพราะคุณภาพของการจัดการศึกษานั้นมาจากการบริหารวิชาการที่ดี มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, หน้า 57) ได้กล่าวว่า งานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา นอกจากนั้นงานวิชาการยังเป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ งานวิชาการเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และได้รับความนิยมจากผู้ปกครองนักเรียน ส่วนสถานศึกษาใดที่มีความล่าช้าทางด้านงานวิชาการ สถานศึกษานั้นจะไม่ได้รับความเชื่อมั่น ขาดความนิยมจากผู้ปกครองนักเรียนและเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับในที่สุด

ซอห์ลเบิร์ก และวอล์เกอร์ (2565, หน้า 52 – 59) ได้นำเสนอระบบการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ อันแข็งแกร่งบนรากฐานของความเชื่อใจซึ่งสนับสนุนให้ครูมีบทบาทกำหนดทิศทางการศึกษา มีสถานะทางอาชีพที่มั่นคง ไม่ถูกตีกรอบทางความคิด เพราะระบบการศึกษาที่แข็งแกร่งไม่อาจพัฒนาได้ด้วยนวัตกรรมพิเศษหรือครูยอดเยี่ยม ไม่ก็คน แต่ต้องอาศัยความเชื่อใจที่เชื่อมร้อยครู ผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้าด้วยกัน นี่คือนิยามแรกที่เป็นรากฐานสำคัญ เพื่อปูทางสู่อนาคตอันเปี่ยมความหวังของคนรุ่นต่อไป ความเชื่อใจดังกล่าวมีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ 1) ความเมตตา (Benevolence) 2) ความซื่อสัตย์ (Honesty) 3) ความเปิดเผย (Openness) 4) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และ 5) ศักยภาพ (Competence) ทั้งนี้ ซอห์ลเบิร์ก และวอล์เกอร์ (2565, หน้า 60 – 61) ได้เขียนประโยชน์ของความเชื่อใจไว้ว่า เป็นกาวประสานที่ส่งเสริมการพึ่งพาอาศัยกันทางสังคมเชิงบวกและความกลมเกลียวในระบบการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญของการร่วมมือกันในโรงเรียน ช่วยเพิ่มระดับความซื่อสัตย์และโปร่งใสระหว่างครู กระตุ้นครูให้เสี่ยงและรับฟังเสียงสะท้อนทางวิชาการ และความเชื่อใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน

ในปีการศึกษา 2565 ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในเขตพื้นที่ตอนเมือง จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนดอนเมืองทหาร

อากาศบ้านเรา โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) และโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา พบว่า จากสถานการณ์โรคระบาด COVID -2019 ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดภาวะการเรียนรู้ที่ถดถอย ทำให้มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีจุดที่ควรพัฒนา อีกทั้งต้องรับมือกับกระแสโลกที่ผันผวน จึงเป็นความจำเป็นที่การศึกษาจะต้องสร้างผู้เรียนให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พลิกผัน ไม่แน่นอน ซับซ้อนและคลุมเครือได้ และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ต้องอาศัยความเชื่อใจระหว่างผู้บริหารกับครู เพราะความไว้วางใจจัดว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในตัวบุคคลที่สังเกตได้ยาก ซับซ้อนและเป็นนามธรรม หากแต่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการทำงานภายในองค์กร ดังนั้น การให้ครูมีอำนาจร่วมในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องมีความจริงใจ ทำให้ครูไว้วางใจและเข้าใจ ความคิดเห็นของครูผู้มีส่วนร่วมจะต้องปรากฏในผลการตัดสินใจขั้นสุดท้าย หากเสริมสร้างให้เกิดความไว้วางใจของครูที่มีต่อผู้บริหารได้ ย่อมส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษาดีขึ้นตามไปด้วย

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจต้องการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ และหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพที่จะส่งผลให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษามีคุณภาพออกมาเป็นบุคลากรที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

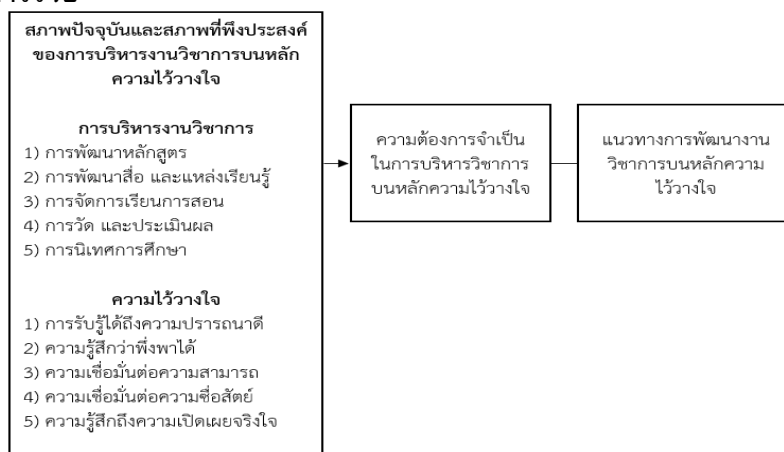
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจในมุมมองของครู อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในพื้นที่เขตดอนเมือง เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในพื้นที่เขตดอนเมือง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) และโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา จำนวน 280 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) และโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 162 คน โดยกำหนดจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอดภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วิทยฐานะ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการตามหลักความไว้วางใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual Response) มีคำถามจำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ สอบถามลำดับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ โดยใช้แบบจัดอันดับ (Ranking Question) และวิธีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักความไว้วางใจ โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืน 159 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.14 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คาดหวัง จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ในการหาคุณภาพเครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ โดยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified})

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจ: สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 159 คน คิดเป็นร้อยละ 98.14 ของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ

ตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ

ความไว้วางใจ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI _{Modified}	ลำดับ
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการรับรู้ถึงความปรารถนาดี	3.480	.816	ปานกลาง	4.416	.783	มาก	0.269	5
2. ด้านความรู้สึกรักว่าพึงพาได้	3.290	.880	ปานกลาง	4.405	.815	มาก	0.339	1
3. ด้านความเชื่อมั่นต่อความสามารถ	3.362	.897	ปานกลาง	4.389	.795	มาก	0.305	2
4. ด้านความเชื่อมั่นต่อความซื่อสัตย์	3.401	.906	ปานกลาง	4.427	.806	มาก	0.302	4
5. ด้านความรู้สึกรับรู้ถึงความเปิดเผยจริงใจ	3.399	.916	ปานกลาง	4.429	.764	มาก	0.303	3
รวม	3.386	.883	ปานกลาง	4.413	.793	มาก	0.304	

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ถึงความปรารถนาดี อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความรู้สึกรักว่าพึงพาได้ อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้สึกรับรู้ถึงความเปิดเผยจริงใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ

ด้านความเชื่อมั่นต่อความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความสามารถ
อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ ในภาพรวมเท่ากับ 0.304
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีดัชนีความจำเป็นสูงสุด คือ ด้านความรู้ลึกพึงพาได้ ($PNI_{Modified} = 0.339$) รองลงมา
ลำดับ 2 คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความสามารถ ($PNI_{Modified} = 0.305$) รองลงมาลำดับ 3 คือ ด้านความรู้ลึกถึงความ
เปิดเผยจริงใจ ($PNI_{Modified} = 0.303$) รองลงมาลำดับ 4 คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความซื่อสัตย์ ($PNI_{Modified} = 0.302$)
และด้านที่มีดัชนีความจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการรับรู้ได้ถึงความปรารถนาดี ($PNI_{Modified} = 0.269$)

ผลการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของขอบข่ายงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาบนหลัก
ความไว้วางใจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญของงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาบนหลัก
ความไว้วางใจเป็นลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาหลักสูตร ความถี่ในการเลือกเป็นอันดับ 1 จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ
50.31 รองลงมาลำดับที่ 2 คือ การจัดการเรียนการสอน ความถี่ในการเลือกเป็นอันดับ 2 จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ
47.79 ลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ความถี่ในการเลือกเป็นลำดับ 3 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ
38.36 ลำดับที่ 4 การวัดและประเมินผล ความถี่ในการเลือกเป็นลำดับ 4 จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 50.31
และลำดับที่ 5 การนิเทศการศึกษา ความถี่ในการเลือกเป็นลำดับ 5 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 77.98

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

ตาราง 2 ความถี่ และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ

แนวทางการพัฒนา	ความถี่ (n = 159)	ร้อยละ	ลำดับ ที่
ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างแรงจูงใจ และอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิชาการ	112	70.9	1
ผู้บริหารสถานศึกษารับฟัง ยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการ โดยปราศจากอคติ	112	70.9	1
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเป้าหมายในการพัฒนางานวิชาการที่ชัดเจน	108	68.4	2
ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาระบบการทำงานวิชาการแบบกัลยาณมิตร	104	65.8	3
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีกระบวนการแก้ปัญหาทางวิชาการอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์	102	64.6	4
ผู้บริหารสถานศึกษาทุ่มเท ขริ่งแข็งและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	97	61.4	5
ผู้บริหารสถานศึกษาให้การช่วยเหลือ และให้คำแนะนำการปฏิบัติงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ	97	61.4	5
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานวิชาการ	97	61.4	5
ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมการพัฒนางานวิชาการตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการ	96	60.8	6
ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงและไม่เป็นเรื่องลืออย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบได้	85	53.8	7
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาศักยภาพทางด้านการวิชาการให้มีความเชี่ยวชาญ	78	49.4	8
ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานวิชาการตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	70	44.3	9
ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ที่นอกเหนือจากการทำงานวิชาการ	68	43.0	10

จากตาราง 2 จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 159 คน มีผู้เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ พบว่า แนวทางที่มีความถี่สูงสุด มี 2 แนวทาง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษารับฟัง ยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการโดยปราศจากอคติ ซึ่งมีผู้เห็นด้วยจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเป้าหมายในการพัฒนางานวิชาการที่ชัดเจน มีผู้เห็นด้วยจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 และแนวทางการพัฒนาที่มีความถี่ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ที่นอกเหนือจากการทำงานวิชาการ มีผู้เห็นด้วยจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการรับรู้ได้ถึงความปรารถนาดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความรู้สึกว่าพึงพาได้ ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีสภาพพึงประสงค์มากที่สุด คือ ด้านความรู้สึกถึงความเปิดเผยจริงใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อความสามารถ เมื่อพิจารณาระดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารไปสู่ความเป็นเลิศ คือ ด้านความรู้สึกว่าพึงพาได้ แสดงให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาเป็นที่พึ่ง เป็นที่ปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ลักษณะการทำงานร่วมกันเป็นทีม ร่วมแก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องทุ่มเท และจริงจังในการบริหารวิชาการ การรับฟังอย่างตั้งใจ ให้ความช่วยเหลือ และแนะนำอย่างเต็มที่เป็นประจำ เป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่สร้างความเชื่อใจให้ครูเชื่อมั่นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นหัวหน้าทีมที่พึ่งพาได้ ซึ่งตรงกันกับข้อค้นพบของ Jack (2023, Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและความไว้วางใจ พบว่า ครูปรารถนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาปรากฏตัวให้เห็นในสถานศึกษาบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการสร้างความไว้วางใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู เป็นผลประโยชน์ต่อความสำเร็จของสถานศึกษา และงานวิจัยของ Tschannen – Moran and Gareis (2015, pp. 66 – 69) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตรรกะสัมพันธ์เป็นแบบเพื่อนร่วมงาน ชื่อสัตย์ เปิดเผย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2561, หน้า 209 – 210) ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ความไว้วางใจของคณะครู และคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการ ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลกับแนวคิดความไว้วางใจของคณะครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก

ความสำคัญของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจ จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ การพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับที่ 1 อาจเนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา และอาจเป็นเพราะตอนนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการปฏิรูปหลักสูตรไปสู่การเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญต่อการตั้งเป้าหมายและความสำคัญจำเป็นที่ต้องร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกก้าวไปให้ทันกับกระแสเทคโนโลยีที่ทันสมัยในยุคปัจจุบันและในอนาคตสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2561, หน้า 88 – 155) ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ความไว้วางใจของคณะครู และคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการด้านที่มีค่าความจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดความไว้วางใจของคณะครู มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด เมื่อเทียบกับการจัดการเรียนและการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวัฒน์ บุญโตนด และสธิพร เขาวนชัย (2565, หน้า 252 – 274) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยของปริยานุช การสมธ (2565, หน้า 129 – 140) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนพระราชทานของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการ ลำดับสูงสุด คือ ด้านงานหลักสูตรสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการบนหลักความไว้วางใจเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบมากที่สุด 2 แนวทาง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษารับฟัง ยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการโดยปราศจากอคติ สะท้อนให้เห็นว่า ครูต้องการแรงจูงใจ การสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกในการทำงานวิชาการ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนางานวิชาการ เช่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกคนในโรงเรียน จัดประชุมระดมสมองเพื่อการพัฒนาหลักสูตร เปิดใจรับฟังทุกความคิด เห็น ไม่ยึดติดกับความคิดของผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา แสนสินธ์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณเพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมความไว้วางใจครูในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า แนวทางในการส่งเสริมความไว้วางใจครูในการบริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังครูด้วยใจที่เปิดกว้างและเป็นกลาง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูด้วยความเคารพในความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความจริงใจและเปิดเผยในการทำงานร่วมกับครู และ (4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมขวัญกำลังใจ สวัสดิการและกำกับติดตามการดำเนินงานของครูไม่ทอดทิ้งให้ครูแก้ปัญหาเอง และตรงกับข้อคิดเห็นของปรารธนา สำราญสุข (2566, หน้า 52 – 55) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการสร้างสังคมและบรรยากาศที่สงบสุขภายในโรงเรียน โดยมีคุณสมบัติความมุ่งมั่นและการเปิดใจกว้าง คือ จิตใจที่มุ่งมั่นต่อเป้าหมายของโรงเรียนโดยเปิดกว้างทางความคิด สร้างพื้นที่ปลอดภัย เปิดรับความคิดสร้างสรรค์มาใช้ให้เปิดประโยชน์ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะตกไปสู่นักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านความรู้สึกรักพึงพาได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับความไว้วางใจของครู โดยมุ่งให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างครูกับผู้บริหาร แสดงถึงความทุ่มเท มุ่งมั่นในการพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น เสริมสร้างแรงจูงใจ เปิดใจรับฟังความคิดเห็น อันจะนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการสร้างสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ

1.2 ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ การพัฒนาการบริหารงานวิชาการบนหลักความไว้วางใจ ด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็น ลำดับที่ 1 ดังนั้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อยุคสมัย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจ พบว่ามี 2 แนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิชาการ และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษารับฟัง ยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการโดยปราศจากอคติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจ อำนวยความสะดวก รับฟัง เปิดใจ ยอมรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยปราศจากอคติ เพื่อการพัฒนางานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้เสีย นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสาเหตุของความจำเป็นในการพัฒนาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจครบทั้ง 5 ขอบข่ายของงานวิชาการ

2.2 ควรวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศบนหลักความไว้วางใจ

เอกสารอ้างอิง

ซอห์ลเบิร์ก และวอล์กเกอร์. (2565). *In Teachers We Trust: The Finnish Way to World-Class Schools*. เชื้อมนันในตัวละคร:

บุญแจ่มการศึกษาชั้นนำฉบับพิมพ์. นิตยสาร.

ปรารธนา ล้าราษฎร์. (2566). ยกระดับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิทยารักษ์*, 122(1), 52 – 55.

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

มีน เซอร์วิส ซัพพลาย

ปริยาณู การสมธร. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทานของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 9(1), 129 – 140.

มินตรา ลายสนธิ์ศรีกุล. (2561). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ความไว้วางใจของคณะครู และคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริวัฒน์ บุญโตเนต และสฤพร เซาวันชัย. (2565). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. *Journal of Roi Kaensam Academi*. 7(3), 252 – 274.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. https://www.stou.ac.th/Offices/Oaa/OaaOldPage/Professional/Train_Professional/oaainfo/oaad/Dept/Dept04/webcur63/Rule_MUA/Plan_Inter2560-2579.pdf

สุพัตรา แสนสินธ์. (2565). การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมความไว้วางใจ
ครูในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Jack. (2023). Visibility of School Leadership: Building Trust. *i.e.: inquiry in education*, 15(1).

Tschannen-Moran, M., & Gareis, C. R. (2015). Faculty trust in the principal: An essential ingredient in
high-performing schools. *Journal of educational administration*, 53(1), 66 – 69.
<https://doi.org/10.1108/JEA-02-2014-0024>